

IZVJEŠTAJ SA JAVNE RASPRAVE POVODOM NACRTA ZAKONA O ODUZIMANJU IMOVINE STEČENE KRIVIČNIM DJELOM

Akcionim planovima za pregovaračka poglavlja 23 - Pravosuđe i temeljna prava i 24 – Pravda, sloboda i bezbjednost, kao najvažnijim strateškim i reformskim dokumentima u oblasti pravosuđa i borbe protiv korupcije i organizovanog kriminala, jedna od ključnih mjera za unaprjeđenje finansijskih istraga, uspostavljanje bolje funkcionalne veze između organa koji posjeduju neophodne informacije za sprovođenje finansijskih istraga i državnog tužilaštva, je donošenje Zakona o oduzimanju imovine stečene krivičnim djelom, koji će biti osnov za uspostavljanje Uprave za oduzetu imovinu.

Naime, ministar pravde je **početkom novembra 2013. godine formirao radnu grupu** sa zadatkom izrade teksta Zakona o oduzimanju imovine stečene krivičnim djelom¹. Radna grupa je održala 10 radnih sastanaka, nakon čega je pripremljena radna verzija zakona. Članovi radne grupe radili su zajedno sa ekspertima Evropske komisije Draganom Novoselom, Fabiom Likatom, Albertom Karlom Dustijem.

Nacrt zakona o oduzimanju imovine stečene krivičnim djelom **dat je na javnu raspravu dana 10. oktobra 2014. godine**, objavljivanjem javnog poziva za učešće u javnoj raspravi na internet stranici Ministarstva pravde i na portalu e-uprave. Uz javni poziv, objavljen je i Program javne rasprave, tekst radne verzije zakona sa obrazloženjem i kontakt podaci za dostavljanje primjedbi i sugestija.

Javna rasprava, u trajanju od 40 dana od dana objavljivanja javnog poziva, **zaključena je 19. novembra 2014. godine** i odvijala se u skladu sa predviđenim Programom javne rasprave.

Tokom javne rasprave obavljane su konsultacije sa članovima radne grupe i ekspertima EK na način što su se razmjenjivala mišljenja na određena zakonska rješenja i razmatrale dostavljene primjedbe i sugestije.

Javnu raspravu je sprovelo Ministarstvo pravde **uz tehničku podršku tvinig projekta EUROL i Kancelarije OEBS-a u Podgorici**. Učesnici javne rasprave su bili građani, predstavnici državnih organa, organa lokalne samouprave,

---

¹ Rješenje br. 01-7948/13 od 7. novembra 2013. godine

međunarodnih organizacija, nevladinih organizacija i drugi zainteresovani subjekti.

U okviru javne rasprave, **organizovan je okrugli sto², tri radna sastanka sa predstavnicima Državnog tužilaštva i sudstva**, a predlozi, sugestije i komentari su dostavljani elektronskim putem i na drugi način.

Okrugli sto otvorila je **generalna direktorka za pravosuđe, gospođa Branka Lakočević**, koja je istakla da je jedan od osnovnih motiva vršenja teških krivičnih djela, kao i krivičnih djela organizovanog kriminala finansijska korist. Nerijetko se imovina stečena krivičnim djelom kasnije investira u mnoge druge nezakonite aktivnosti i vršenje krivičnih djela. Zbog toga se oduzimanje imovine stečene krivičnim djelom sve više priznaje kao efikasno sredstvo u borbi protiv kriminala, a posebno protiv organizovanog kriminala. Istovremeno, oduzimanjem imovine stečene krivičnim djelom ostvaruje se princip da niko ne može imati koristi od krivičnog djela. Svrha ovog principa nije samo prevencija nego i zaštita interesa oštećene strane, pa stoga i nije dovoljno izvršioca krivičnog djela samo oglasiti krivim i osuditi na kaznu, a pri tome mu ostaviti svu imovinu stečenu krivičnim djelom na raspolaganju, istakla je Lakočević.

Nakon uvodnog izlaganja **gospođa Lakočević** predstavila je nacrt zakona ističući najznačajnije novine zakona. Postupak za oduzimanje imovine stečene krivičnim djelom može se sprovoditi prije, tokom i nakon okončanja krivičnog postupka. Nacrt zakona propisuje da će se oduzeti imovina nesrazmjerna sa zakonitim prihodima okrivljenog ako je okrivljeni pravosnažno osuđen za neko od krivičnih djela koja se u zakonu taksativno nabrojana. Zakonom su precizirani uslovi za oduzimanje imovine. Ako je imovina u očiglednoj nesrazmjeri sa zakonitim prihodima okrivljenog postoji osnov sumnje da je stečena izvršenjem nekog od krivičnih djela koja su pobrojana u ovom zakonu, i ta će se imovina oduzeti od okrivljenog ili od člana njegove porodice, osim ako okrivljeni dokaže da je porijeklo te imovine zakonito. U postupku za trajno oduzimanje imovine stečena krivičnim djelom oduzeće se od lica protiv kojeg se ne može pokrenuti ili nastaviti krivični postupak zbog postojanja okolnosti koje trajno isključuju krivično gonjenje.

Zakonom je propisano vođenje finansijske istrage čiji je cilj da se utvrdi da je stanje stvari dovoljno razjašnjeno za podnošenje zahtjeva za trajno oduzimanje imovine, u protivnom finansijska istraga se obustavlja.

---

² Dana 12. novembra 2014. godine održan je Okrugli sto u Podgorici, kojem su prisustvovali predsjednik i članovi radne grupe, predstavnici Državnog tužilaštva, sudstva, Ministarstva finansija, Uprave za imovinu, predstavnici civilnog sektora i zainteresovana javnost i građani.

Najznačajnija novina ovog zakona jeste propisivanje mogućnosti oduzimanja imovine bez postojana osuđujuće presude. Uvođenjem ovog instituta u Nacrt zakona naš zakonski tekst usklađen je sa Direktivom Evropskog parlamenta i Savjeta o zamrzavanju i oduzimanju prihoda od kriminala u Evropskoj uniji.

Kada su u pitanju privremene mjere obezbjeđenja tj. privremeno oduzimanje imovine, na predlog državnog tužioca, privremene mjere obezbjeđenja određuje sudija za istragu. Tužilac može predložiti da se odredi zabrana raspolaganja i korišćenja nepokretnosti, oduzimanje pokretnih stvari, gotovog novca i hartija od vrijednosti, da se da nalog banci da uskrati isplatu drugog novčanog iznosa za koji se određuje privremena mjera obezbjeđenja, zabrana otuđenja i opterećenja akcija ili udjela u privrednom društvu, zabranu korišćenja ili raspolaganja pravima na osnovu tih akcija ili udjela u privrednom društvu kao i uvođenje privremene uprave u privrednom društvu. Kao poseban uslov za određivanje privremenog oduzimanja imovine predviđeno je da vrijednost imovine stečene krivičnim djela prelazi iznos od 15.000 eura. Privremena mjera obezbjeđenja može trajati najduže do pravosnažnosti presude o trajnom oduzimanju imovine stečene krivičnim djelom.

Ekspert Evropske komisije g. Dragan Novosel, naveo je da je Nacrt zakona o oduzimanju imovine stečene krivičnim djelom usaglašen sa međunarodnim standardima i može predstavljati dobru osnovu za sprječavanje korupcije i organizovanog kriminala. Naročito je istakao značaj uvođenja mogućnosti za oduzimanje imovine i bez postojanja pravosnažne presude, kao i značaj mjera privremenog obezbjeđenja, i naglasio da bi bilo poželjno za najteže oblike organizovanog kriminala produžiti rok trajanja. Takođe, finansijska istraga je dobro postavljena, uvedena su rješenja kojih nema u redovnom krivičnom postupku.

Na okruglom stolu u Podgorici iznijete su načelne i pojedinačne primjedbe i sugestije, postavljena pitanja i dati komentari od kojih su neki zapravo konstatacije i generalni stavovi.

Osnovna pitanja koja su potencirana tokom javne rasprave bilo na okruglom stolu, završnoj raspravi ili putem elektronske pošte grupisana su u **tri teme** i to:

PRIMJEDBE I SUGESTIJE NA NACRT ZAKONA O ODUZIMANJU IMOVINE STEČENE KRIVIČNIM DJELOM

1. Primjedbe i sugestije u vezi sa odredbom kojom se uređuje prodaja pokretne imovine

Direktor Uprave za imovinu g. **Blažo Šaranović**, predložio je da se u članu 71 nacrtu zakona propiše važeća odredba o prodaji pokretne imovine, i to na osnovu javnog nadmetanja, umjesto predloženog rješenja da se prodaja vrši neposrednom pogodbom, po tržišnoj vrijednosti. Postupak javnog nadmetanja je jednostavan i ne iziskuje troškove, a omogućava zainteresovanim ponuđačima da učestvuju u kupovini.

Odgovor obrađivača

Nakon analize člana na koji je data primjedba obrađivač smatra da predlog g. Šaranovića treba prihvatiti.

2. Primjedbe i sugestije u vezi sa raspolaganjem trajno oduzete imovine stečene krivičnim djelom

Primjedbe lidera tvining projekta EUROL (Podrška Evropske unije vladavini prava) g. **Dereka Meklohline**, odnosile su se na potrebu uvođenja odredbe kojom će se propisati kako će se raspolagati sa trajno oduzetom imovinom, tj. u koji budžet će ići ta imovina. u tom kontekstu je podsjetio da zakonodavstvo EU propisuje da se oduzeta imovina upotrebljava za javni interes ili u socijalne svrhe.

Odgovor obrađivača

Nakon analize člana na koji je data primjedba obrađivač smatra da predlog g. Meklohline treba prihvatiti.

3. Primjedbe i sugestije u odnosu na odredbu o katalogu krivičnih djela, koja predstavljaju uslov za prošireno oduzimanje imovine

g. Derek Meklohlina je predložio da katalog djela treba dopuniti krivičnim djelom pravnje novca iz člana 268 KZCG, kao i krivična djela iz čl. 412-413 KZCG.

Odgovor obrađivača

Nakon analize člana na koji je data primjedba obrađivač smatra da predlog g. Meklohline treba prihvatiti.

Zaključak

Na osnovu komentara³, primjedbi i sugestija dobijenih nakon javne rasprave, Ministarstvo pravde doraduje tekst nacрта zakona i priprema ga za formu predloga. Osnovna ideja obrađivača je bila da ovaj značajni zakonski tekst bude odraz nastojanja da se Crna Gora pridruži krugu država koje su u okviru svog zakonodavnog i institucionalnog okvira prepoznale potrebu za unapređenje sistema oduzimanja imovine stečene krivičnim djelom i sistema za njeno upravljanje, a sve u cilju jačanja borbe protiv korupcije i organizovanog kriminala.

---

³ Komentari Ambasade SAD-a u Podgorici na Nacrt zakona o oduzimanju imovine stečene krivičnim djelom pristigli su 25. novembra 2014. godine, po završetku javne rasprave, i iz tog razloga nisu obuhvaćeni izvještajem sa javne rasprave, ali će ih radna grupa svakako razmotriti u postupku pripreme zakona za formu predloga.